

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Cornelii Cvrtilii Cæsarei Consiliarij et Historiographi
Ordinis Eremitarum S. Avgvstini S. Nicolavs Tolentinvs
alijque aliquot eiusdem Ordinis Beati**

Curtius, Cornelius

Antuerpiæ

S. Nicolai Tolentini. Panis Benedictvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37243

S. NICOLAI TOLENTINI

PANIS BENEDICTVS.

PANIS hujus sacrandi origo à Virgine MARIA, usus ab ipso Divo est: qui (ut suprà adnotavimus) cum eo pane, quem Magna Mater indicarat, gravissimum morbum, ex quo æger decumberat, profligasset, noluit hoc pharmacum aliis quoque morbidis invidere. Ubi ubi deinde in oppido infirmus, illic cum suo pane NICOLAUS erat, atque ex hoc buccam dabat ægroto simul & sanitatem. Poterant Medici illic tum unâ litterâ auctiores fieri, & pharmacopolium suum claudere medicamentarii, quando tam facili remedio morbi omnes pellebantur. Sed Divus noster uti minimè avarus, ita diu liberalis esse non potuit. Quid faceret? Desiebat panis; non ægri, & pro ægris rogatores nimium

D 7

quan-

I.
Panis sacrandi origo, & usus.

quantum importuni. Multa eorum
 prece victus, bene alteri pani dicit
 & prioris vicem dat; qui non mi-
 nus valuit adversus corporum vi-
 tia. Sed neque translato ad supero
 NICOLAO desitum à morbidis a
 vetus asylon, monasterium recu-
 rere, & quem à Divo ipso non po-
 terant amplius, flagitare à Priore
 salutarem panem. Hic surdis pa-
 rum auribus eorum vota audire
 neque audere hanc sibi potestatem
 arrogare, quam à Deo accepisse de-
 vinum Virum plerique omnes cre-
 debant. Illis verò quiritantibus
 querentibus negari sibi miseris tan-
 presentarium medicamen, non po-
 tuit tandem non assentiri, confu-
 dens, pani in S. NICOLAI honorem
 consecrato medicam à cælo virtute
 tem attributum iri. Neque tantu-
 lum fefellit. Abhinc ergo *Tolentis*
 usus invaluit quotannis, quarta
 Idus Septembris, S. NICOLAO de-
 sacro solenniter hunc panem sacra-
 re, & in populum dispertiri. Quod
 deinde Eugenio IV. Pontifice Ro-
 mano indulgente, sub annum re-

stau
 alla
 tran
 hun
 non
 elem
 deat
 opus
 U
 sticu
 bus
 port
 clita
 aqua
 Div
 est:
 rum
 sacra
 re: i
 lis p
 col
 cuit
 nem
 res.
 exar
 C
 dite
 narr
 stau

stauratæ salutis ∞ CD. XLVI. ad
alia omnia per orbem monasteria
transiit. Certè prodigijs tam raris
hunc panem Deus nobilitavit; ut
non modò in morbos, sed in ipsa
elementa potestatem accepisse vi-
deatur. Non est hîc multis verbis
opus, opera loquantur.

Usu aliquando venit mare Ligu-
sticum à fundo turbatum, stridori-
bus tam horrendis indignari, ut in
portu Genuensi naves omnes peri-
clitarentur. Adversus inusitatam
aquarum intemperiem ad omnia
Divorum pulvinaria supplicatum
est: per urbem cum solenni clerico-
rum & civium pompâ circumlata
sacra ipsana, minus nihilo profecê-
re: in valescebat in dies implacabi-
lis pelagi rabies. Postremò ad S. Ni-
COLAI præsidium confugere pla-
cuit, ejusque honori sacratum pa-
nem in undas projicere: qui statim,
res nova! omnem maris iram ita
exarmavit, ut Alcedonia crederes.

Qui mare Adriaticum, qui Me-
diterraneum navigant, memoriter
narrare solent, quanta hujus panis

2.
Panis
S. NICO-
LAI mare
iratum
sedat.

3.
Naufra-
gio peri-
clitantes
liberat.

VII-

virtus sit: quàm multæ à procellis
& decumanis fluctibus nequid
quam oppugnata; portum salu
tenuerint; aliæ sine hoc præsidio
naves, tempore & tempestate in
dem expugnata, fluctibusque hauri
stæ sint.

nomina-
tim Wolf-
gangum
quædam.

A mari ad fluviorum omnium
regem Danubium transeo. Ad ri-
pam ejus sinistram in Boicâ munici-
pali-
tissima urbs est *Ingolstadium*, quæ
ANGELO-STADIVM nunc jure me-
rito appelles; ubi tutelares Germa-
niæ ANGELOS excubias servavit
certum est, quando Romani Impera-
toris latro, & gloriæ Austriacæ odium
professus Rex Gothorum GYSTRICVS
ibi columnam Herculeam fieri
gere coactus, & ire plus ultra prohibi-
bitus est: ut uni ANGELO-STADIV-
DIO Imperii servati laudem, re-
pressi Tyranni gloriam Custodibus
bonis GENIIS debeamus. Hic
Ingolstadii dico, anno post Virgi-
niam parientem 100. XIII. post
stridie SS. Simonis & Judæ Apo-
stolorum, ratem aliquot vectores
conscenderant, numero omnes, nisi
me-

memoria me fallit, quadraginta, Ratisponam secundo flumine perituri. Sed altero statim milliari ludibrium Danubio debuit ad pontem, qui Foburgum oppidum cum alterâ ripâ conjungit, illisa navis, & in partes lacerata. Sarcinæ, tabulæ, viri natabant in undis, miserando ululatu Divos atque mortales omnes in auxilium advocantes. Inter eos quidam ex Societate IESU religiosus sacerdos ad *Παυδοργεβίαν* destinatus, qui sese aliosque cum fluctibus luctantes ad Christianam mortem, quam præsentem oculis cernebant, pio clamore excitabat. Erat quoque ex *Augiâ Monacensi* homo mercenarius *VVolfgangus Prandtl*, cui sacer paniculus (quo sine nunquam erat) tunc opportuno præsidio fuit. Simul enim naufragii discrimen apprehendit, voto ad D. NICOLAVM concepto, rapit è sacculo panem, & in flumen projicit. Dum ergo alii totum cælum, ille Deum suum confidenter invocat, & præsentem sensit: ille quoque solus, dum aquis reliqui hauriuntur, mergi

R II
30 c

gi non potuit ; sed ancillanti-
 pietati aquis veluti sedens placio
 defluit, donec in natantem mulie-
 rem gravidam offendit, quæ (ut
 lent periclitantes) tenaci man-
 utraque fortiter virumprehendit
 illique adhæsit non excutienda
 pendix. Sentit onus *VVolfgangus*,
 expedire se nequidquam conatur
 Ita natat *Feringam* usque, plus hu-
 ram solidam, dum fluctuum be-
 ficio ad ripam appellit, & cum
 prægnans femina, naufragii peric-
 lo jam libera, terram tenet. Et
 suum miraculo ornamentum
 gulare addam; neque pileum *VV*
gango, neque collare lineum aquæ
 vel leviter madidavit. Ille statim
 voti se absolvit, cereosque bini
 D. NICOLAO suâ, presbyteri ve-
 manu Deo incruentum sacrificium
 obtulit.

4.
 Incendia
 extinguit.

Flammas autem extinguere om-
 ni aquâ melius, Patavini cives
 nes testimonium dicent, qui fura-
 tem magno fragore, & sine divi-
 opè inextinguibilem ignem inje-
 S. NICOLAI paniculo opprimi

pentè viderunt. Et Venetorum aug-
gusta illa basilica, quam S. Marci
palatium vocamus, in cineres ivif-
set, Rempubliam moderante *Ioan-*
ne Mozanigo, nisi depopulante ob-
via quæque flammam panis hic
subitò exarmasset.

Memorable est, quod anno post
narum Servatorem ∞ 10. XXVI.
accidisse in regni Toletani oppido
Cginchonensi narrant. Fortuito sed
fædo imprimis incendio domus
ibi quædam conflagrabit. Dum er-
go civitas omnis effusa sopiendo
igni diligentem sed inanem ope-
ram impendit, quidam ex mona-
sterio Augustiniano (quod celebre
illic est, & *Dominæ nostræ Vallis-Pa-*
radisus dicitur) invocato bonâ fide
NICOLAO, sacratum paniculum
projicit in medias flammæ. Nec
mora: omnis undique ignis do-
mum deserere, ac concurrere, &
conglobatus unum unicum hunc
panem quasi obsidere, deinde simul
momento intermori. Extincto jam
incendio curritur undique ad exa-
minandum paniculum: at illum
oculi

5.
Palatium
S. Marci
Venetiis
ab igni
servat.

6.
Flammâ-
tem vali-
dè ignem
in Hispaniâ
op-
primat.

R II
36 c

oculi omnes vident inviolatum
 probant manus omnes à flammâ
 læsum. Neque aliter pronuntiat
 Madrigalensis cœnobii (MADRIGAL
 Regalis titulûm habet) Augustini
 na Antistita, Ferdinandi Catholici
 Regis filia, cui prodigiosus hic
 nis pro basilico dono oblatuſ est.

7.
 Morbum
 difficilem
 curat.

Hæc ejus supra naturæ modum
 vis divina in elementa: in morbo
 haud paullò major fuit. Unæ forſitan
 Venetiæ adeundæ: indidem exen
 pla & manifesta & satis multa pe
 possunt. In parœciâ illic, quæ S. V.
 talis nomen gerit, femina quædam
 morbo difficili juxtâ ac pertinaciter
 miserè exercita, non lento jam pe
 in mortem ibat. Medici quoque
 eam abjecerant. Sed nondum an
 mum ægra, quem à malagmarum
 humanis ad sacrum D. NICOLAI
 panem convertit. illum sumit
 cum voto dandi stipem monast
 rio, cui *Vallis manentis* nomen ce
 bre est à purgantibus flammis, quæ
 Divus noster olim, ut antè dictum
 illic magno animarum bono videtur
 Sumit, inquam, panem ægra, & v
 ribi

ibus sensim suis integrè restituitur.

Ibidem in alterâ, quæ S. Raphaëlis titulum præfert, parœciâ virginem morbus atrox oppresserat, lecto quæ annos non minùs sex ita affixerat, ut transferri non posset nisi viribus alienis. Depositam à Medicis hortatur nescio quis, medicinam Tolentinam periclitari, quæ infirmis admodum multis præsentiauxilio fuisset. Sapit isto monito clinica, fidem quæ & fiduciam concipit, ac sacrum sibi panem statim ministrari postulat. Gustat: & eodem adhuc die sentit cruciatus decrescere; altero deinde vires accrescere; sexto demum exurgit è lecto, vestit se, ambulat, facit quæ quod sani alii, ipsa planissimè sana.

8.
A Medicis depositam erigit.

Non egredior Venetias. Detinet me hîc Scriba quidam (Notarium vulgò dicunt) vir honestis & antiquis moribus: sed quem atra bilis agitavit & abripuit in mentis gravem furorem. Nulla Medicorum fomenta, aut unguenta hanc ei restituere poterant, NICOLAVM præce

9.
Dementem restituit.

ce adit soror, & fratrem enixè com-
mendat : sacrum deinde ejus pa-
nē cum cibario quotidie ei in me-
sā proponit. Et ecce, quem totæ An-
ticyræ purgare non potuissent, pe-
niculus hic, anno vixdum exacto
ad pristinam & firmam mentis san-
tatem reduxit.

IO.
Partu-
rientem
adjuvat.

In eadem urbe, & S. Angeli pa-
rœciâ *Gratiosa* laborabat in difficili
partu, & jam prope vitæ ultimū
discrimen erat. Panem hunc pro
ore sumit, & prolem statim incol-
mem læta mater enititur.

Redambulandum nunc ad S. Vi-
talem, ut partumeiam ex infœcun-
dâ redditam mulierem admiremur
nisi tibi defatigato fortasse, pro
more Veneto libeat potius scapulis
per liquidas plateas, quàm pedibus
per strata viarum gradi. Hic, dicitur
mulier fuit, quæ in sociali thalamo
sed sterili illo multos annos jacue-
rat; percupida autem liberorum
Divo se NICOLAO quàm potius
studiosissimè commendavit, pro-
misitque filio, si exaudiatur, Sancti
nomen imponere. Dixit, & pro-

II.
Mulier
infœcun-
dæ pro-
lem dat.

steri-

sterilitatis antidoto, panem sacra-
tum sumpsit. Nondum quatuor &
decem dies abierant, cum mulier
foetu gravida, filium deinde edidit,
quem ex voto NICOLAVM nuncu-
pavit.

Neque silentio involvendum
est, quod maximè apud omnes sacri-
panis pretium auxit, verè miran-
dum miraculum. Die, quem suo
NICOLAO festum Augustiniani ce-
lebrant, Florentiæ venerabunda
quædam mulier multo se manè ad

ædem proripuerat relictis domi in-
grabatulo duobus filiis. Eorum al-
ter infans non repertâ matre plora-
re altum, & ejulatû tecta complere:
alter cui ætas judicii aliquod sed
tenue, & adhuc obscurum lumen
dederat, fraterculum suum placare,
& quo maternæ absentiaæ tædium
falleret, clavum in manus tradere.
Hic verò, uti fieri amat, eum ori-
indere, & in fauces dimittere. Fer-
rob isto obice parvulum guttur ob-
fessum, doloris lacrimas infanti ex-
pressit; vocem non poterat, cujus
viam occluserat. Redit interea à
rem-

12.
Pueri pè-
nè suffo-
cato cla-
vum è
fauce eri-
pit.

12.
Pueri pè-
nè suffo-
cato cla-
vum è
fauce eri-
pit.

211
30 c

templo mater, & in filiolum suum
 carbone atro atriozem tantumque
 non præfocatum offendit; con-
 sternata, ululabili clamore statim
 omnem viciniam suppetiatum eve-
 cat. Tentare omnes aliquid: sed
 frustra omnes. Mater ergo plene
 pietatis, quam in æde conceperat
 omissis aliis ad S. NICOLAVM
 vertit, panisque sacri frustillum
 pueri osculo intrudit. Et ecce, re-
 stupenda! vertit quoque clavus
 infantili gutture, & sponte se eji-
 cit. Mater, vicinia omnis lætitiã gessit
 re, & miraculi magnitudinem tota
 urbe divulgare.

Si nondum re labor hic delassa-
 vit, Pegasus conscende mecum,
 ad Eburones in Belgium transvolans
 Leodii audies rem miram, & nullam
 antè auribus usurpatam. Illic an-
 no 13. LXXXIV. mulieri quædam
 alicui è multis filius erat nequam
 in paucis memorandus; lascivus
 vagus, effrenis, uno verbo, nihil
 Mater sana illi verba multa & cre-
 bra oggerere, sed hoc erat aquam
 acerbam ingerere; verbera addere

13.
 Mentem
 adolefcnti
 in quie-
 tam com-
 ponit.

nonnunquam, sed id erat lapidem
 verberare. Neque sermonis blandi-
 mentis, neque pœnarum rigore fle-
 cti poterat, qui jam verecundiæ &
 timoris septa transfiliisset. Ille ergo
 ludum suum ludere, & solenne te-
 nere: cum infami juvenum collu-
 vie esse assiduò, urbis popinas obi-
 re, exire urbem, vagari per pagos,
 & diffuere in omnem vitæ licen-
 tiam. Perplexa mater, & nescia quo
 pacto filium erronem in virtutis
 viam reduceret, meminit è sacro
 pulpito audisse aliquando PANIS
 TOLENTINI vim eximiam in om-
 ne morborum genus. Adit cœno-
 bii Augustiniani Præfectum (is erat
Thomas Gratianus, vir pius juxtà &
 circumspectus) panemque hunc ab
 eo impetrat. Edocta modum, quo
 cum fructu uti possit, filio suo pran-
 suro apparat delicatum pulmen-
 tum, in eoque de sacro pane ali-
 quantum friat. Dum ergo à plateâ
 esuriens redit, & cibum poscit,
 mensa hæc illi proponitur. At ille
 cupidè in cupedia hæc involat,
 tuburcinaturque, & utraque malâ
 E exple-

expletâ avidè vorat. O rem stupendam ! Crederes helleborum propinatum homuncioni, ita purgatum subitò, & oleo tranquillitatis cerebrum illi deinceps stetit. Videres non ultrâ domo profugere, non efferre pedem longius, quam imperaret mater; mores suos componere denique, & modestiæ jam esse ipsum exemplum.

I 4.
Energumenam liberat.

Quæso te, Lector bone, perfringe hic paulisper & obdura, dum audias, quod tacitus præterire non possum. Convenerant puellæ aliquot, & more suo in cubiculo quædam nugabantur. Earum una novennis dum fortè ad capillos, quæ nuper in morbo ei detonsi fuerant, manum admovet, & non satis perterrita nutu excrevisse experitur, indignata, *Capillos istos, ait, malus demones auferat.* Contubernales, quæ aderam, imprudentem pro merito arguerunt, at illa impudens etiam repetens, *Malus demones capillos istos, quanti sunt, auferat.* Hæc asperioribus verbis castigare vesanientem: tum illa furibunda tertium iterare; C

illos istos & ipsam me demon malus rapiat. Hæc verba elocutam diabolus occupat. Inde puella in pedes exilire velociter, strepere, furere, & non obscuris argumentis hospitem suum confiteri. Stupent omnes larvarum infernalem tragœdiam; & puellam paullò antè tam quietam, ita subitò in lasciviam infamem dissolvi. Usu venit ad ægrum deferri Eucharisticum epulum: vocant ergo familiares puellam ad ostium, ut transeuntem Christum salutet. Renuit illa: trahunt isti etiam ingratis, & in genua procumbere, atque adorare Deum jubent. Sed illa in contumelias nefandas effunditur, & exertâ linguâ sannisq; impiis eum irridet. Ut jam satis comperitum esset, furiis infernalibus misellam agitari. Ad sacra ergo remedia itur. S. NICOLAI paniculum sumendum offerunt. illa verò negat sibi placere cibum, qui dentes nimio stupore ligaret. Vi in os illi immittitur: sed eum excreat continuo. Subinde aquâ alius maceratur, & in guttur illi manibus vio-

lentis apertum infunditur. Simul
de pane pauxillum stomacho illa-
tum est, posuit sæva illa tempestas,
menti que sua malacia rediit. Ne-
vum & mirandum spectaculum.
Quæ antea horrendum vocifera-
batur, fremebat, frendebat, insanie-
bat; nunc humi sedet junctis plac-
dè manibus, mansueta, & tacita:
donec rogata, quis eam perfanasset.
Divum NICOLAVM nominavit.
Ducta ergo ad Sancti aram, salutem
ei suam pleno & pio ore gratula-
ta est.

15.
Curat pe-
riculose
febrien-
tem.

Sed dum foris tam multa mira-
mur, penè excidissent, quæ domo
non ita pridem evenere multò mi-
ximè miranda. Adest ubique Ni-
COLAVS invocatus; adest in omni
genere miseriarum. Fuit in urbe
Belgii, immò totius Europæ prin-
cipe, *Antverpiâ*, *Petrus Phalesius*, a-
pographiâ Musicis omnibus nota-
simus, non nemini civi à pietate
probitate. Is mense Januario an-
ni ∞ 100. XIX. jacebat in mor-
tuum limine, oppressus à violentâ febre
quæ effectum ejus corpusculum

(plusquàm septuagenarius erat) exercuerat quatuordecim totos dies crudelem in modum. Jacebat, inquam, à Medicorum filiis depositus, ne dicam abjectus: sed erigere patrem bonis verbis piæ filia conata sunt: *Ab humanis remediis ad Calitum praesidium confugiendum esse; ope divinâ revixisse plures, de quibus homines conclamaverant.* Esse inter Divos NICOLAVM Tolentinatem, in rebus desperatis sidus salutare. Ad eum se moribundus verteret, & certam salutis spem conciperet. Nemo non libenter audit, quando de salute sermo est. Facit ergo pater, quod jubent filia, & benedictum paniculum sumit piâ cum confidentiâ. Inde ad quietem se componit; & verò quiescit: dum sub mediam noctem videt utroque obtutu planè aperto, & vigilans, aërem hiscere, & quasi ab ultimo caelorum descendere Deiparam; ponè illam in veste pullâ Augustinianû Monachum: quos utrumque stipabat Angelicus chorus, suavissimis modulis Psalmum *Laudate Dominum omnes gentes* incin-

nentium ; quibus & ipse æger jam non æger, sed inusitato gaudio veluti ebrius suam quoque vocem junxit. Ad quem deinde S. NICOLAUS : *Ne metue ; pro te apud Deum intercessi : hic morbus non erit tibi mortalis.* Simul hæc dixit, omnes dispersuere. Petrus verò non lætitiâ, vix se capiens, voce vocalissimâ filiam suam appellans, *O mea nata Magdalena,* inquit, (id virgini nomen est, vivitque etiamnum Deo devota) *quid ego vidi hodie ?* cumque diu præ gaudio loqui non posset lacrimis vocem interturbantibus, singultiendo tandem insperati spectaculi ordinem recitavit. Ut omnium non fuisse crederes, eventus ostendit : nam eo ipso temporis puncto melius habere visus est, & intra paucos dies plenè valere, atque super sanus vivere totum omnino & amplius decennium.

16.
Mulieris
vehemen-
tem &
diutur-
nam pa-
ralysin
curat;

Recens est quod addam, gestum pronuper in oculis nostris, oppidum mirabile & memorabile. Est hic *Antverpia* dico, egregium par conjugum ; ille *Bartholomæus van Eeck*

hove nomine, opificio stannarius, ista *Maria de VVael*: quæ nescio quo tristiori nuntio inopinatò perculsa sensit desubitò sinistrum sibi latus acutissimo dolore affligi. Medici acciti pleuritidem credere, & fomenta sollicitè, sed frustra adhibere. In dies malum increvit, diffuditque se ad pedis usque volam. Neque ibi steterit: sed dexterum quoque pedem, & quod supra illum est ad pectus usque invasit, infestumque habuit eodem tormento. Jam multò sollicitius, sed nihilò felicius laborare Medici, & totos tres annos omne genus pharmacis, unguentisque, & ferventibus balneis morbum istum oppugnare, sed non expugnare. Cumque in urbanis Medicis nihil præsidii esset, placuit circumforaneum, qui casu tum advenerat, accersere. Ille verò examinata muliere, insigni cum confidenti loquentiâ; *Medicorum*, inquit, *nimis multa manus tibi, ô bona, pedes perdidere. Nisi à calo tibi salus veniat, tota periisti.* Vaticinari visus est: nam haud multò post solutis nervis pedum

dum omnem prorsus usum perdidit. Iterum itum ad pharmaca, fomenta, balnea: itum, inquam, annos omnino quinque. Vin' sciri quàm inauspicatò? Crura retrosum flexa, calces natibus adhaesere: genua sibi invicem connextam arctè rigideque, vix ut tantillum viribus omnibus divellipotuerint, quo lineum discrimen interciperent, ne computrescerent. Globum dixisses, non mulierem, quem in lectulo volubant, revolvebantque alienæ manus. Immò vivum cadaver erat in quo plus mortis quàm vitæ invenires; nempe, cui totum infimum umbilicum corpus omni sensu exutum vitalis calor destituerat. E hunc globum è lectulo in sedem collocabant quotidie domestici cum pedes antèa vi magnâ à clavis avulssissent, fasciisque contra casum vinxissent, & ad officinam veluti ad spectaculum omnibus deportabant. Sic vixit, hoc vivere est, integrum bionium. Medici interim artis om

nia remedia experiri ; divinum
 etiam Augustiniani suggerere, &
 dare sacrum paniculum : quem
 sæpè sæpius sumpsit ægra, sed ut
 illa ipsa fassa est, nullâ aut modi-
 câ cum fiducia ; donec filius ejus
Adrianus suâ pietatem matris ac-
 cenderet, & salutis spem faceret.
 Is fortè è templo Augustiniano à
 divinis laudibus redibat, & (Di-
 vo NICOLAO natales dies erant)
 paniculum sacrum (distribuere
 tunc mos est) afferebat. Redibat,
 inquam, tumentibus oculis, & à
 lacrimis, quas pro salute matris
 fuderat, rubentibus, rogatque
 eam, ut isto vespere hunc sumere
 ne gravetur cum certâ in Deum
 & D. NICOLAVM confidentiâ. Di-
 gresso filio, pater materque mira-
 ri & laudare *Adriani* sui pietatem,
 & collacrimari. Illa quoque sa-
 lutem jam non desperare; & *Quid*
si, inquit, filium tam piûm Deus au-
diat, & in matre patret miraculum?
potens est enim. Quid multa? sum-
 pto paniculo in lectum deponi-
 tur; tollitur postridie, & sellæ

E 5 pro

pro more alligata ad officinam
deportatur. Inde, sacrum suo Deo
vo canentibus Augustinianis
regione templi habitat, ad quod
& aram liber ei prospectus est
Deo se & NICOLAO calidâ prece
commendat. Dum tota in eo est
ecce, sponte rumpuntur fasciæ, quæ
nua se distendunt, extendunt pe-
des. Mulier maritum inclamare
& animo delinquit. Ille accurrens
& quid desit, rogare. Tum ad
reversa continuo mulier: *Quid
mihi desit?* ait, *sentio D. NICOLAO
invisam manum, sentio miraculum
& nisi fallor, pedibus insistere posse
deor.* Simulque surgere conata est
& stetit, sed non satis firmo vesti-
gio; quia nondum plenum robur
nervi acceperant. Experta est de
inde sibi vires subnasci, ambulare
vitque, & nunc ambulat pedibus
reliquoque corpore sanissima. Me-
dici non credere factum prius
quàm oculos arbitros adhibuerunt
sent: tum in NICOLAO Deum laudare
dare, illique curationem hanc
tam adscriptum ire.

Siste

Sisterem hic gradum, nisi me re-
vocaret Corduba multò illustrius
omnibus jam dictis prodigium
denarratura. Cum fœdissima ibi
lues, ut suprâ notatum est, imma-
niter grassaretur, invasit fortè de-
cennem puerum; qui ad Medicum
pestilentia arbitrum à patre ad-
ductus, examinatusque, scriptum
morbi sui testimonium accepit,
quod publicum ei nosocomium
aperiret. Sic autem loquebatur:

17.
Servat
puerum à
pestilea-
tiâ.

*Admittatur IOANNES puer decen-
nis, quem contagiosa febris occupavit,
& pestilens in altero inguine carbūculus.*

IOANNES FERNANDEZ DE ALFARO.

Acceptâ hac schedâ puer; *Amabo
te, inquit, pater, prius quàm ad noso-
comium ambulemus, sacrum mihi pa-
niculum trade, & per adem Augusti-
niam viam nostram institue, ut Di-
vo me NICOLAO brevi oratione com-
mendem.* Satis puero facit bonus
pater, & per D. Augustini, ad noso-
comium deduxit omnino elan-
guidum. At verò ubi se deseri à pa-
tre filiulus videt, sanctum NICO-
LAVM voce lacrimante vehemen-

E 6 tius

tius implorare cœpit. Intrò jam ductus nosocomii Præfecto schedam Medici, ostendit: ille inspicit, legitque (ò stupendum miraculum.

Non admittatur IOANNES puer decennis, quem nulla febris contagiosa occupat, nullus in altero inguine pestilens carbunculus.

IOANNES FERNANDEZ DE ALVAREZ Miratur Præfectus, & oculis suis pueri omnia membra examinat, nullumque reperit morbi vestigium. Remittitur ergo *Ioannes*, qui patrem ante urbis portam, quam exierant, assequitur, sanusque integer lætum patrem comitatur.

Corollarium nobis urbs Hispaniæ Corduba dabit, non minus lepidum quàm admirandum. Id habeo ex ore viri boni, qui oculis suis præsens spectator adfuit, & mihi aliisque ex fide testatur. Piscatores, hominum patientissimum genus, in Bæti fluvio, quæ regioni nomen facit, & Cordubæ muros alluit, jactando retia noctem perdiderant & bene magnam partem diei ejus, qui Nic

18.
Piscantibus propitius est.

LAO nostro sacer est : dumque eorum unus quispiam ex campanarum plurium solenni sonitu, quem Augustiniani edebāt, divinat quod res erat, sancto NICOLAO festam lucem esse, exscendit, urbem intrat, & rectā abijt ad ædem sacram. Brevi oratione Divum veneratus, paniculos aliquot à sacrarii præfecto aufert, reditque ad socios suos. Audi, amabo te, stratagema piscatoris. Flectit humi genua, vultum ad Augustinianum templum; & *O sancte NICOLAE*, inquit, *si piscatus meo animo optatus tuâ ope obtigerit, prædam dimidiatam Fratribus tuis donare spondeo.* Dixit, & retibus singulis singula paniculi frustula alligat : explicat, & in flumen dimittit ad prædam. Non multò post attrahit, educitque incredibilem vim ingentium piscium, qui sex mulos gravarent. Statimque partitione æquâ tres ad Augustinianos jubet transire, tres itidem sibi sociisque onerat.

Sed penum hunc sacrum claudam, priusquam panis tam multus

fastidio sit, & ad pinacotheca
te bone Lector deducam, ut
novam amoenitate oculis tuis ep
las dem, & prodigiosam Imag
nem objiciam.

S. NICOLA
TOLENTINI
IMAGO PRODIGIOSA

Quo tempore Eugenius
qui NICOLAVM nostrum
sanctorum catalogo inser
psit, ad Ecclesiae Catholicae gube
naculum sedebat, Divi hujus ima
go in aede Tolentinam sudoribus
ta perfundi, plurimum oculis
est. Confluxit ad inusitatum spe
ctaculum civitas tota: accurrunt
ter alios ipsius Eugenii Pontificis
Legatus, & Provinciae Picenae Gu
bernator; qui atronitus ad alia
non minus stupentes: Videbit
ait, subitam aliquam in Dei Ec
clesiam immutationem. Et postea
statim die advenit non voluptabi
lis nuntius de Romani Pontificis

obit
LAI
fuda
A
no
Dec
Div
prod
ade
lam,
gent
COL
pian
nem
lam
Adv
toto
fieri
simil
tentu
fluer
nus
ris
Ipse
gium
rator
qui d
lerun
ob